Sveriges officiella statistik

Infoga samarbetslogga här: Högerklicka och välj ”Ändra bild”. Vill du inte ha en logga här, markera denna bild och klicka på Delete.

Infoga samarbetslogga här: Högerklicka och välj ”Ändra bild”. Vill du inte ha en logga här, markera denna bild och klicka på Delete.

Examensgraden inom yrkeshögskolan 2021–2024

Antagna som bedrivit studier på ett YH-program

2026
Temarapport 2026:10

Examensgraden inom yrkeshögskolan 2021–2024

Antagna som bedrivit studier på ett YH-program

Producent:
SCB, Statistiska centralbyrån
Social statistik och analys
701 89 Örebro
+46 10 479 40 00

Förfrågningar:
Evalena Andersson
+46 10 479 61 50
evalena.andersson@scb.se

Tomas Westling
+46 10 479 61 78
tomas.westling@scb.se

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:
Källa: SCB, Examensgraden inom yrkeshögskolan 2021–2024 Antagna som bedrivit studier på ett YH-program Temarapport 2026:10

URN:NBN:SE:SCB-2026 A40BR2610_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Innehåll

Sammanfattning 4

Inledning 6

Rapportens disposition 6

Om yrkeshögskolan 8

Statistisk analysmodell 12

Resultat 14

Kön 14

Utbildningsområde 16

Nationell bakgrund 21

Gymnasiebetyg 23

Studieform 25

Behöriga sökande per plats 28

Utbildningsnivå 30

Sysselsättning innan studier 31

Ägarkategori 33

Bilaga – Den statistiska modellen 35

Analysmetod 35

Tolkning av modellen 36

Modellens träffsäkerhet 36

Resultat 37

Oddskvoter 2021–2024 38

Sammanfattning

Utbildningar inom yrkeshögskolan (YH) ska tillgodose ett konkret kompetensbehov på arbetsmarknaden. YH-utbildningar leder i hög utsträckning till arbete, vilket tyder på att utbud och efterfrågan stämmer väl överens. Ett mått på yrkeshögskolans effektivitet är examensgraden, det vill säga hur stor andel av de studerande som examineras. Yrkeshögskolan har vuxit kraftigt de senaste åren och år 2024 fanns 23 000 examinerade, men långt ifrån alla som påbörjar en utbildning avslutar med examen. De senaste åren har examensgraden sjunkit även om 2024 visade på en knapp ökning.

Det här är en uppföljning av en tidigare rapport som beskrev faktorer som har samband med examensgraden. Förutom en ny variabel, ägarkategori för utbildningsanordnare, ingår samma variabler som i den förra studien. I rapporten studeras en enskild variabels betydelse för examensgraden genom såväl en deskriptiv analys som en regressionsanalys. Följande variabler ingår:

- kön
- utbildningsområde
- nationell bakgrund
- gymnasiebetyg
- utbildningens studieform (bunden/distans)
- antal behöriga sökande per plats
- utbildningsnivå innan studier
- sysselsättning innan studier
- ägarkategori för utbildningsanordnare

Den här rapporten bygger på data om studerande på yrkeshögskoleutbildningar som avslutats 2021–2024. Den tidigare rapporten avsåg utbildningar som avslutats 2016–2020.

Resultaten från regressionsanalysen redovisas i form av oddskvoter. Oddskvoterna beskriver skillnader i benägenheten att ta examen mellan två olika kategorier, exempelvis kvinnor och män, givet att alla andra variabler i modellen hålls konstanta.

De variabler som uppvisar störst samband med examensgraden i regressionsanalysen är utbildningsområde, gymnasiebetyg och studieform. Det är samma mönster som framkom i den tidigare studien.

Examensgraden har sjunkit inom alla de stora utbildningsområdena utom *Data/it* under perioden 2016–2024. Bland de stora utbildningsområdena hade studerande inom *Ekonomi, administration och försäljning* den högsta examensgraden år 2024, 75 procent. Lägst andel examinerade fanns inom *Teknik*

och tillverkning, 59 procent. Analysen visar att studerande på utbildningar inom *Data/it* har en lägre skattad sannolikhet att ta examen jämfört med studerande i alla andra utbildningsområden frånsett *Teknik och tillverkning*. Det är ungefär samma resultat som i den tidigare rapporten.

Det finns ett tydligt samband mellan examensgrad och gymnasiebetyg. Studerande med höga gymnasiebetyg har också högst examensgrad inom yrkeshögskolan. Det har varit samma mönster under hela perioden 2016–2024.

Examensgraden är högre på bundna utbildningar än på distansutbildningar. År 2024 var examensgraden 73 procent på bundna utbildningar och 62 procent på distansutbildningar. Skillnaden i examensgrad mellan bunden utbildning och distansutbildning har minskat något under perioden 2016–2024. Enligt den statistiska modellen är den skattade sannolikheten att ta examen betydligt högre för de som gått bundna utbildningar än de som gått distansutbildningar även om skillnaden minskat jämfört med föregående undersökning.

Kvinnor har högre examensgrad än män. Det gäller både under den förra undersökningsperioden 2016–2020 och perioden 2021–2024 som studeras i den här rapporten. Även den statistiska modellen visar på ett samband mellan kön och examensgrad. Män har lägre skattad sannolikhet att ta examen jämfört med kvinnor under 2021–2024. Regressionsanalysen visade på ungefär samma resultat i den förra studien.

Enligt den statistiska modellen är den skattade sannolikheten att ta examen högre för inrikes födda än för utrikes födda studerande. Det är ungefär lika stort samband som i den förra studien.

Inledning

Syftet med den här temarapporten är att beskriva examensgraden inom yrkeshögskolan och ge tänkbara förklaringar till varför examensgraden skiljer sig åt mellan olika grupper av studerande och utbildningar.

Med examensgrad avses hur stor andel av dem som påbörjat ett YH-program som också avslutar utbildningen med examen. Examensgraden är en viktig del i hur väl yrkeshögskolan bidrar till arbetslivets kompetensförsörjning. Myndigheten för yrkeshögskolans (MYH) huvuduppdrag är att ansvara för yrkeshögskolan och verka för att utbildningarna tillgodoser arbetslivets behov av kompetens[1]. MYH lyfter regelbundet att examensgraden bör öka. ”Vi har lyft fram och prioriterat arbetet för en höjd examensgrad och intensifierat arbetet för att främja en fortsatt hög och jämn kvalitet inom yrkeshögskolan”[2]. I MYH:s årsredovisning beskrivs åtgärder för att examensgraden ska öka inom olika grupper som män och utrikes födda. Hög kvalitet i utbildningarna lyfts fram som en förutsättning.

Den här rapporten kan ses som ett komplement till MYH:s analyser och till SCB:s tidigare rapport om examensgraden inom YH 2016–2020[3]. I både den tidigare och den här rapporten kompletterar vi den deskriptiva analysen med en statistisk modell. Den statistiska modellen indikerar vilka faktorer som har störst betydelse för examensgraden. Modellen är en logistisk regressionsmodell där enskilda faktorers betydelse isoleras genom att de andra faktorerna hålls konstanta. Modellen svarar på frågor såsom: Givet att två grupper studerande har samma egenskaper, men den ena gruppen läser en distansutbildning och den andra läser en bunden utbildning, skiljer sig då examensgraden mellan dessa två grupper? Det kan finnas faktorer som påverkar men som inte är med i modellen. Modellens resultat ska därför tolkas med viss försiktighet. Läs mer om modellen i bilagan.

Rapportens disposition

I den här uppföljningsstudien ingår examinerade från YH som examinerats från utbildningsomgångar som avslutats mellan 2021 och 2024. Uppgifterna hämtas från SCB:s register över studerande och examinerade inom yrkeshögskolan. Examensgraden avser andelen studerande som avslutar sin utbildning med en examen av samtliga studerande på dessa utbildningsomgångar. Med avslutsår avses det år som utbildningsomgången avslutas.

[1] https://www.myh.se/om-oss

[2] Se exempel Myndigheten för yrkeshögskolan – årsredovisning 2025

[3] Examensgraden inom yrkeshögskolan 2016–2020

I rapporten beskrivs de variabler som vid förra studien hade störst enskild inverkan på examensgraden. En deskriptiv beskrivning finns från avslutsår 2016 för de ingående variablerna.

Om yrkeshögskolan

Syftet med yrkeshögskoleutbildning

Yrkeshögskoleprogrammen utgör en eftergymnasial utbildningsform som kombinerar teoretiska studier med en stark arbetslivsanknytning. Ett YH-program ska svara mot en efterfrågan på kvalificerad arbetskraft i arbetslivet eller medverka till att utveckla och bevara kvalificerat yrkeskunnande inom smala yrkesområden som är betydelsefulla för individen och samhället. En hög andel av YH-programmen är inriktade mot ett specifikt yrke. Utbildningsutbudet förändras över tid beroende på arbetsmarknadens efterfrågan.

Programmen är eftergymnasiala

Ett YH-program ska väsentligen bygga på kunskaper från gymnasieskolan eller motsvarande. För YH-utbildningar med inriktningar som även finns inom gymnasieskolan innebär det att programmen ska ge kunskaper för yrken som omfattar mer avancerade och komplexa arbetsuppgifter. De flesta utbildningar är avgiftsfria och samtliga berättigar till studiestöd.

Programmens längd kan vara från ett halvår upp till tre och ett halvt år. Vanligast är program som är mellan två och två och ett halvt år. Program som är kortare än ett år ger inte examen och ingår inte i denna rapport.

Arbetslivets medverkan

Arbetslivet medverkar i utbildningen på olika sätt, bland annat genom representation i utbildningens ledningsgrupp. En viktig del är att arbetslivet erbjuder platser för lärande i arbete (LIA-platser). Under LIA-kursen ska den studerande med hjälp av en handledare på arbetsplatsen tillgodogöra sig ny kunskap och utveckla sin förmåga att tillämpa kunskaper som utbildningen har gett.

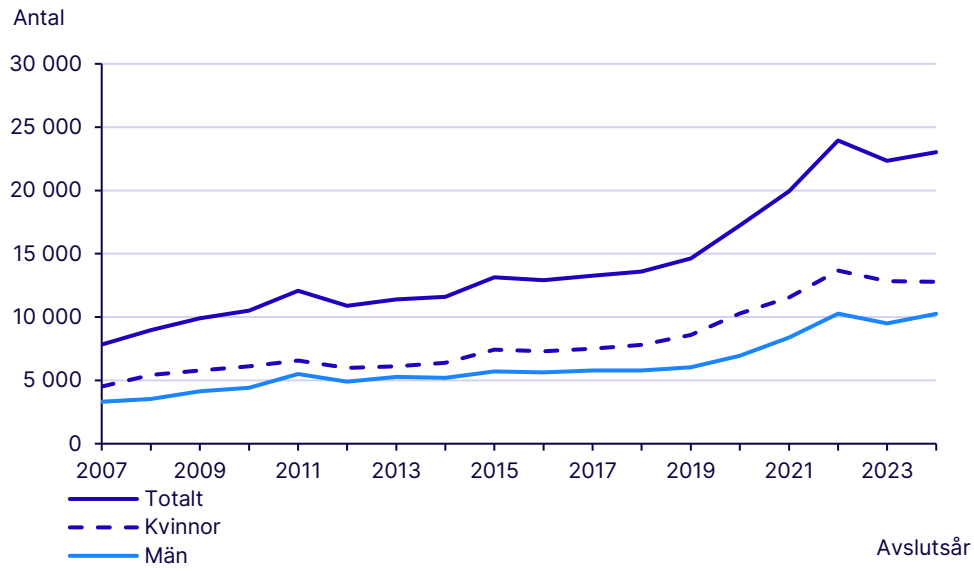
Så styrs utbildningsutbudet

Myndigheten utlyser årligen en ansökningsomgång där anordnare kan ansöka om att deras utbildningar ska få ingå i yrkeshögskolan. I början av året därpå fattar myndigheten beslut om vilka utbildningar som ska beviljas. Generellt beviljas två till tre utbildningsomgångar varefter anordnaren måste ansöka på nytt.

Yrkeshögskolans fortsatta expansion

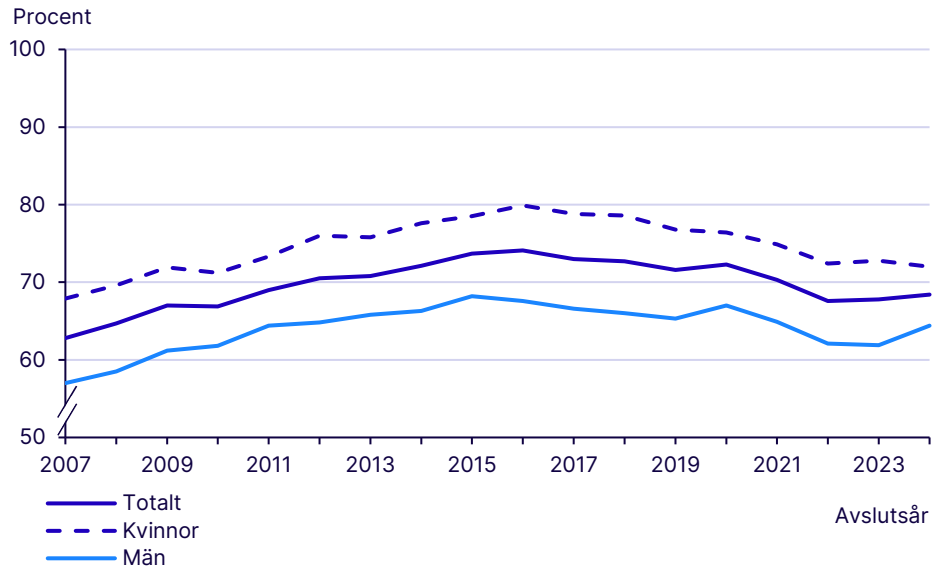
Yrkeshögskolan har expanderat kraftigt sedan starten och avslutsår 2024 fanns 23 000 examinerade i jämförelse med 7 800 avslutsår 2007.

Diagram 1. Kraftig expansion av yrkeshögskolan
Antal examinerade från yrkeshögskolan 2007–2024

Över tid har det varit en högre andel kvinnor som studerat inom YH även om skillnaderna minskat något de senaste åren. Det är dock en högre andel kvinnor som examineras från ett YH-program då kvinnor i högre grad än män tar examen. År 2024 var 55 procent av de examinerade kvinnor. Den totala examensgraden år 2024 var 68 procent[4], vilket är något högre än året innan. Efter 2016, när examensgraden var som högst, har examensgraden minskat.

Diagram 2. Examensgraden har minskat efter 2016
Examensgraden i yrkeshögskolan 2007–2024

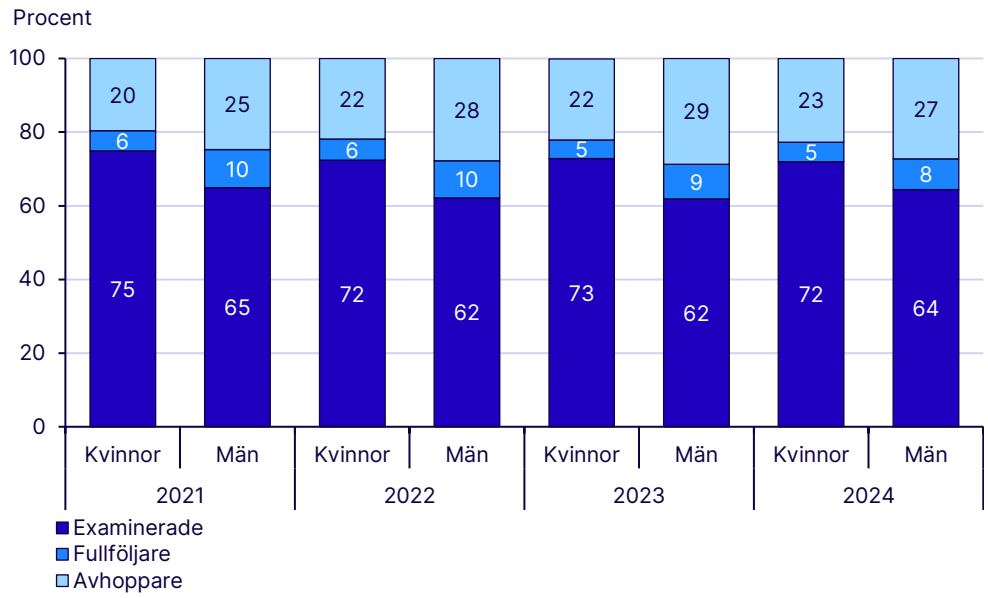
[4] Sena kompletteringar kommer troligen innebära att examensgraden ökar något.

Examinerade, fullföljare och avhoppare

Studerande på program som ger examen kan delas in i examinerade, avhoppare och fullföljare. Gemensamt för de två sista kategorierna är att de studerande inte tagit examen. En del som inte tar examen har inte tagit några poäng överhuvudtaget på den utbildning de är antagna till. Det gäller främst avhoppare. För slutåren 2021–2024 var det 30 procent av avhopparna som inte tagit någon poäng alls, män i något högre grad än kvinnor och utrikes födda i högre grad än inrikes födda. En mindre del av de antagna med 0 tagna poäng har valt att avbryta studierna för att studera på andra YH-program. Ungefär 10 procent av personerna som fanns på program där de tagit 0 poäng har i stället tagit en examen från andra YH-program under slutåren 2021–2024.

Bland fullföljarna, det vill säga studerande som finns kvar i slutet av utbildningen utan examen, är det ungefär en av fem studerande som kompletterar sin utbildning och tar en examen senare.

Diagram 3. Majoriteten av studerande avslutar med examen
Andel examinerade, avhoppare och fullföljare från yrkeshögskolan avslutsåren 2021–2024

Tidigare studier

Under de senaste åren har MYH lyft frågan om examensgraden och vikten av att de som studerar också tar en examen. Bland annat har myndigheten hållit webbinarier om examensgrad riktat mot anordnare av yrkeshögskoleutbildningar för att anordnare ska få mer kunskap om vad som kan ha betydelse för examensgraden. Som stöd för MYH:s arbete finns bland annat den statistik som SCB publicerat om förankring på arbetsmarknaden på www.scb.se/UF0503, men även den tidigare rapporten om examensgrad som publicerats på www.scb.se/UF0701.

Utöver de faktorer som låter sig beskrivas och analyseras finns andra faktorer som har påverkan på examensgraden. Det handlar bland annat om utbildningarnas kvalitet, om arbetsmarknadsrelaterade och ekonomiska faktorer och om sociala faktorer. En beskrivning av andra faktorer finns i MYH:s rapport ”Åtgärder för att öka examensgraden i yrkeshögskoleutbildningar”[5]. Enligt den rapporten finns det inget som tyder på att större grupper studerande hoppar av sin yrkeshögskoleutbildning i ett sent skede för att de fått ett nytt jobb.

I MYH:s årsredovisning[6] går att läsa mer om examensgraden samt vilka åtgärder som vidtagits.

[5] Åtgärder för att öka examensgraden i yrkeshögskoleutbildningar. Dnr. MYH 2021/2733

[6] Myndigheten för yrkeshögskolan – årsredovisning 2025

Statistisk analysmodell

Det kan vara värdefullt att undersöka hur examensgraden skiljer sig mellan olika utbildningar och grupper av studerande. Beskrivande statistik kan till exempel visa att kvinnor i genomsnitt tar examen oftare än män och att studerande med högre gymnasiebetyg oftare tar examen än de med lägre betyg. Samtidigt finns det en risk att dra fel slutsatser om man bara utgår från sådana jämförelser. Om kvinnor och män till exempel skiljer sig åt när det gäller gymnasiebetyg kan skillnaden i examensgrad bero på betygen snarare än på kön.

För att undersöka variablers samband med examensgrad använder vi en analysmodell där vi kan jämföra examensgraden för studerande som gått liknande utbildningar och som har liknande egenskaper. Det innebär att en enskild variabels betydelse studeras medan övriga variabler hålls konstanta.

Metoden som används för analysen kallas för multipel logistisk regressionsanalys. Syftet med analysmodellen är att identifiera vilka variabler som enligt den statistiska modellen har ett samband med examensgraden. En del i analysen är att undersöka hur variablerna samvarierar med varandra och hur säkra vi kan vara att variablerna faktiskt spelar roll. Resultaten för studerande som avslutade sina utbildningar under åren 2016–2020 redovisades i en tidigare rapport. De faktorer som ingick i analysen valdes utifrån både ämneskunskap och resultat från tidigare studier.

I den här studien följer vi upp de faktorer som visade starkast samband med examensgraden i den tidigare analysen. Underlaget bygger på data från åren 2021–2024.

Följande variabler hade enligt den statistiska modellen tydliga samband med examensgraden och ingår i denna redovisning:

- kön
- utbildningsområde
- nationell bakgrund
- gymnasiebetyg
- utbildningens studieform (bunden/distans)
- antal behöriga sökande per plats
- utbildningsnivå innan studier
- sysselsättning innan studier

SCB har fått frågor om examensgrad relaterat till privat eller offentlig ägarkategori och har därför inkluderat den variabeln i modellen för att se hur sambandet är. Den variabeln har inte varit med tidigare.

Mer om regressionsanalysen redovisas i bilaga.

Oddskvoter
Resultatet från analysen redovisas som oddskvoter. De beskriver hur sannolikheten att ta examen skiljer sig mellan två kategorier, till exempel mellan kvinnor och män.

- En oddskvot mindre än 1 betyder att sannolikheten att ta examen är lägre för gruppen (män) jämfört med referenskategorin (kvinnor).
- En oddskvot högre än 1 innebär att sannolikheten att ta examen är högre för gruppen (män) än för referenskategorin (kvinnor).
- En oddskvot på 1 innebär att det inte finns någon nämnvärd skillnad mellan kategorierna (kvinnor och män).

Resultat

I det här avsnittet redovisas hur examensgraden samvarierar med de variabler som ingår i den statistiska analysmodellen. Dels ges en deskriptiv beskrivning av hur examensgraden utvecklats över tid, dels redovisas resultaten från den logistiska regressionsmodellen i form av oddskvoter. En asterisk (*) indikerar att oddskvoten är signifikant skild från referenskategorin. Resultaten redovisas för en variabel i taget.

Kön

Antalet studerande på yrkeshögskolan har nästan fördubblats under perioden 2016–2024. Det är något fler kvinnor än män som studerar på yrkeshögskolan. Andelen kvinnor var som högst avslutsår 2020. Då var 56 procent av samtliga studerade kvinnor. De senaste åren har andelen kvinnor sjunkit något och avslutsåret 2024 var andelen 53 procent.

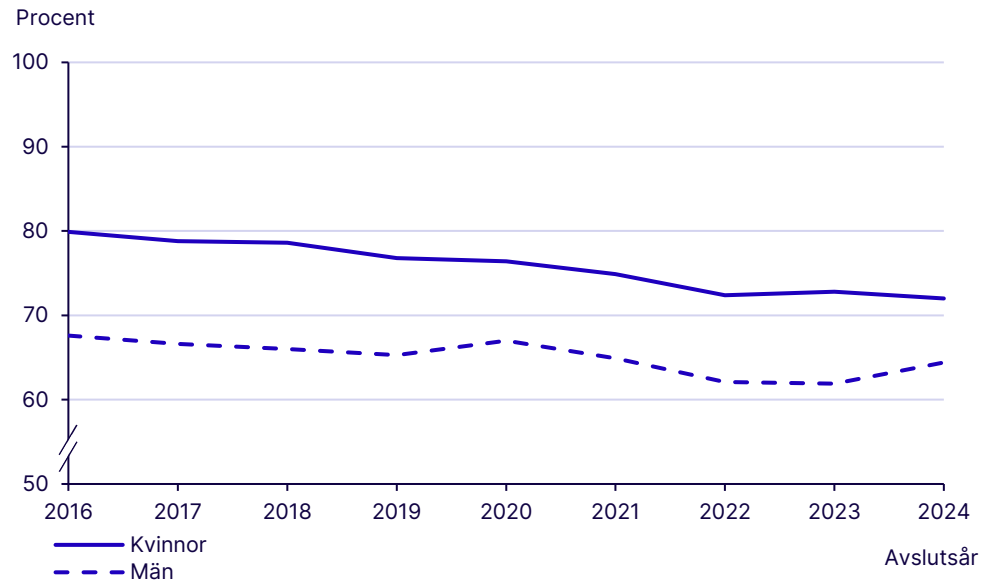
Tabell 1. Fler kvinnor än män studerar på yrkeshögskolan
Studerande inom yrkeshögskolan avslutsår 2016–2024 efter kön

År	Totalt, antal	Andel kvinnor	Andel män
2016	17 440	52	48
2017	18 190	52	48
2018	18 710	53	47
2019	20 440	55	45
2020	23 830	56	44
2021	28 360	54	46
2022	35 430	53	47
2023	32 980	53	47
2024	33 670	53	47

De senaste åren har examensgraden minskat med undantag för 2024 då det fanns en liten ökning jämfört med året innan. Som högst var examensgraden 74 procent år 2016.

Kvinnor tar examen i högre grad än männen även om skillnaden minskade 2024. Kvinnorna har de senaste fyra åren haft en examensgrad mellan 72 och 75 procent medan examensgraden bland män har varierat mellan 62 och 65 procent.

Diagram 4. Kvinnor har högre examensgrad än män
Examensgrad inom yrkeshögskolan 2016–2024 efter kön

Enligt den statistiska modellen finns det ett samband mellan kön och examensgrad. Män har en lägre oddskvot, och därmed en lägre skattad sannolikhet att ta examen jämfört med kvinnor 2021–2024. Det är ungefär samma resultat som i förra studien avseende avslutsåren 2016–2020.

Tabell 2. Oddskvoter för kön 2021–2024

Kön	Oddskvot
Män	0,78*
Kvinnor	Referens

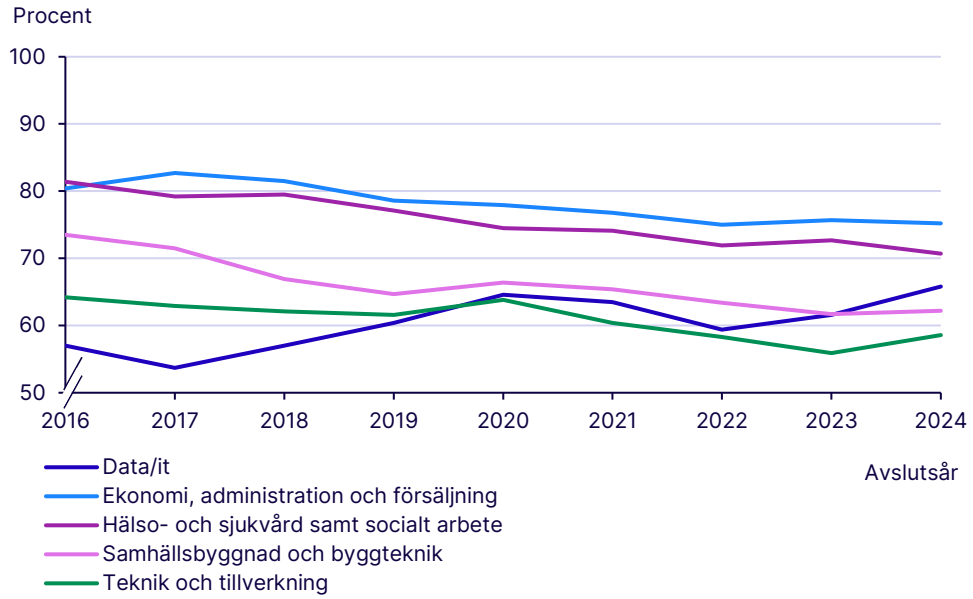
Utbildningsområde

Utbildningarna inom YH delas in i utbildningsområden efter deras inriktning. Det finns 15 områden och de är olika stora sett till antalet studerande. Examensgraden varierar mellan utbildningsområden och den totala examensgraden påverkas av utbildningsområdenas storlek, vilken kan variera mellan åren beroende på arbetsmarknadens behov.

De fem största områdena svarar för cirka 80 procent av de studerande inom YH. Det största området för avslutsåret 2024 var *Ekonomi, administration och försäljning* följt av *Data/it*.

Utvecklingen av examensgraden har sett olika ut för de fem största utbildningsområdena under perioden 2021 till 2024. Utvecklingen har ofta varit snarlik för kvinnor och män inom samma område. Examensgraden för studerande inom *Data/it* har ökat, både bland kvinnor och män, de två senaste avslutsåren. *Data/it* är det enda utbildningsområde av de fem stora som har ökat under perioden 2021–2024.

Diagram 5. Examensgraden inom Data/it har ökat
Examensgrad 2016–2024 för de stora utbildningsområdena

Teknik och tillverkning har den lägsta examensgraden av de fem stora områdena. Examensgraden ökade något under 2024, men är ändå under 60 procent. *Ekonomi, administration och försäljning* har den högsta examensgraden, 75 procent, bland de fem stora områdena. Området visar dock på en minskad examensgrad, både bland kvinnor och män.

Högst examensgrad inom samtliga utbildningsområden finns inom *Transporttjänster* samt *Kultur, media och design*.

Tabell 3. Högst examensgrad inom Ekonomi, administration och försäljning bland de stora utbildningsområdena
Antal studerande och examensgrad i procent per utbildningsområde 2024

Utbildningsområde	Antal studerande efter avslutsår			Examensgrad		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Stora utbildningsområden						
Data/it	5 930	1 860	4 070	66	68	65
Ekonomi, administration och försäljning	7 070	4 970	2 100	75	78	69
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	5 060	4 480	590	71	71	66
Samhällsbyggnad och byggteknik	4 880	1 670	3 220	62	65	61
Teknik och tillverkning	4 550	1 050	3 490	59	63	58
Övriga utbildningsområden						
Friskvård och kroppsvård	180	170	10	72	74	42
Hotell, restaurang och turism	1 050	800	250	66	68	60
Journalistik och information	320	250	70	77	79	68
Juridik	100	90	10	71	73	58
Kultur, media och design	1 620	870	760	80	81	80
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	890	610	290	73	76	67
Pedagogik och undervisning	790	510	290	61	55	73
Säkerhetstjänster	340	160	180	72	75	69
Transporttjänster	770	220	550	81	79	82
Övrigt	120	70	40	86	85	86
Totalt	**33 670**	**17 750**	**15 920**	**68**	**72**	**64**

I den statistiska modellen jämförs den skattade sannolikheten att ta examen för studerande på utbildningar inom *Data/it* med studerande på utbildningar inom andra utbildningsområden, givet att alla andra faktorer i modellen är konstanta. Analysen visar att studerande på utbildningar inom *Data/it* har en lägre skattad sannolikhet att ta examen jämfört med studerande i alla andra utbildningsområden frånsett *Teknik och tillverkning*. Det är ungefär samma resultat som i den tidigare rapporten.

En jämförelse av *Data/it* med andra utbildningsområden visar att skillnaden är störst i jämförelse med *Säkerhetstjänster* och *Kultur, media och design*.

Vi har också undersökt den skattade sannolikheten att ta examen för studerande på utbildningar inom *Teknik och tillverkning* jämfört med andra utbildningsområden. Det finns inget annat utbildningsområde som har lägre sannolikhet för studerande att ta examen. Närmast är *Data/it* samt *Hotell, restaurang och turism*.

Diagram 6a
Examensgrad 2016–2024 inom Data/it

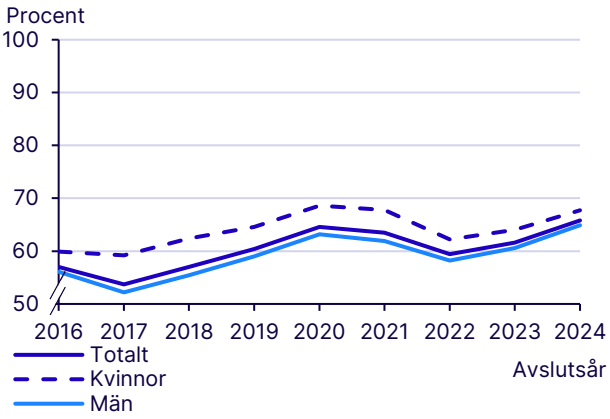
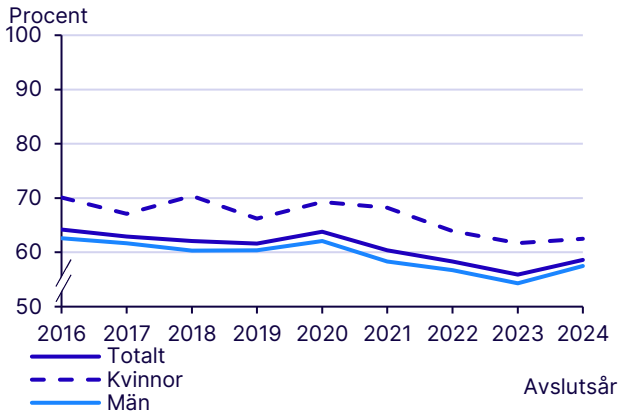

Diagram 6b
Examensgrad 2016–2024 inom Teknik och tillverkning

Det kan finns många anledningar till att studerande inte fullföljer utbildningen och avslutar utbildningen med examen. Det kan vara faktorer som utbildningarnas kvalitet och svårighetsgrad, men även arbetsmarknadsrelaterade, ekonomiska och sociala faktorer.

I tabell 4a och tabell 4b nedan visas oddskvoter för *Data/it* respektive *Teknik och tillverkning* som referens.

Tabell 4a. Oddskvoter för utbildningsområde 2021–2024
Referens: Data/it

Utbildningsområde	Oddskvot
Stora utbildningsområden	
Data/it	**Referens**
Ekonomi, administration och försäljning	1,40*
Hälso- och sjukvård	1,59*
Samhällsbyggnad och byggteknik	1,06*
Teknik och tillverkning	0,93*
Övriga utbildningsområden	
Friskvård och kroppsvård	1,22*
Hotell, restaurang och turism	1,07*
Journalistik och Information	1,42*
Juridik	1,06
Kultur, media och design	2,05*
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	1,44*
Pedagogik och undervisning	1,68*
Säkerhetstjänster	2,07*
Transporttjänster	1,59*
Övrigt	1,61*

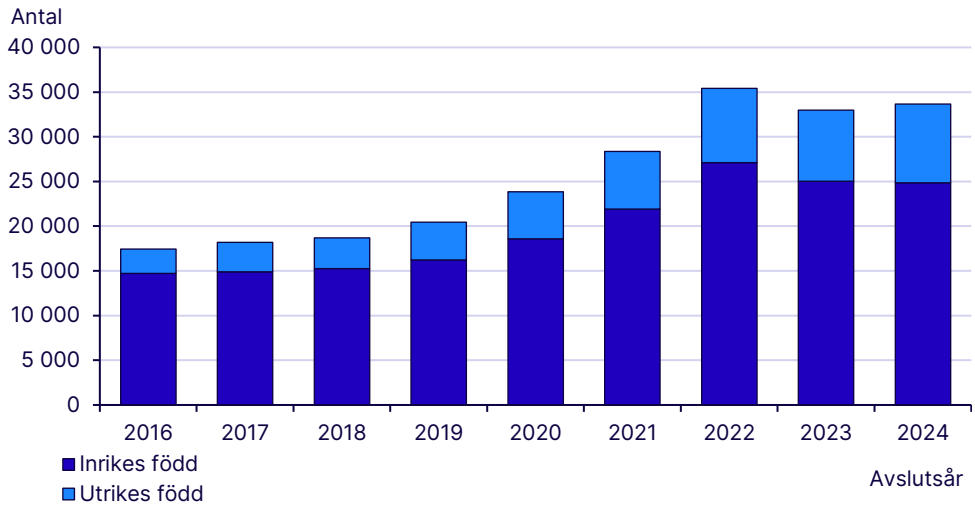
Tabell 4b. Oddskvoter för utbildningsområde 2021–2024
Referens: Teknik och tillverkning

Utbildningsområde	Oddskvot
Stora utbildningsområden	
Data/it	1,07*
Ekonomi, administration och försäljning	1,50*
Hälso- och sjukvård	1,71*
Samhällsbyggnad och byggteknik	1,14*
Teknik och tillverkning	**Referens**
Övriga utbildningsområden	
Friskvård och kroppsvård	1,31*
Hotell, restaurang och turism	1,15*
Journalistik och Information	1,53*
Juridik	1,13
Kultur, media och design	2,20*
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	1,55*
Pedagogik och undervisning	1,81*
Säkerhetstjänster	2,22*
Transporttjänster	1,70*
Övrigt	1,73*

Nationell bakgrund

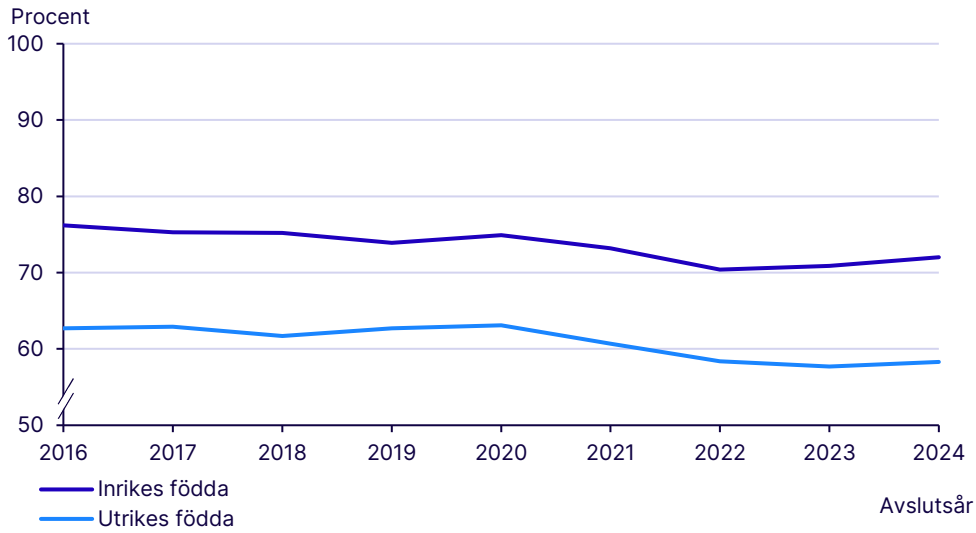
Andelen studerande som är födda utomlands har ökat över tid. Av studerande på utbildningsomgångar som avslutades 2007 var 12 procent födda utomlands. År 2016 var andelen utrikesfödda 16 procent och år 2024 var andelen 26 procent.

Diagram 7. Allt fler utrikes födda inom yrkeshögskolan
Antal inrikes- och utrikes födda som studerat inom YH 2016–2024

För inrikes födda var examensgraden 72 procent 2024 medan examensgraden för utrikes födda var 58 procent. Examensgradens utveckling över tid är densamma oavsett nationell bakgrund men nivån är lägre bland utrikes födda.

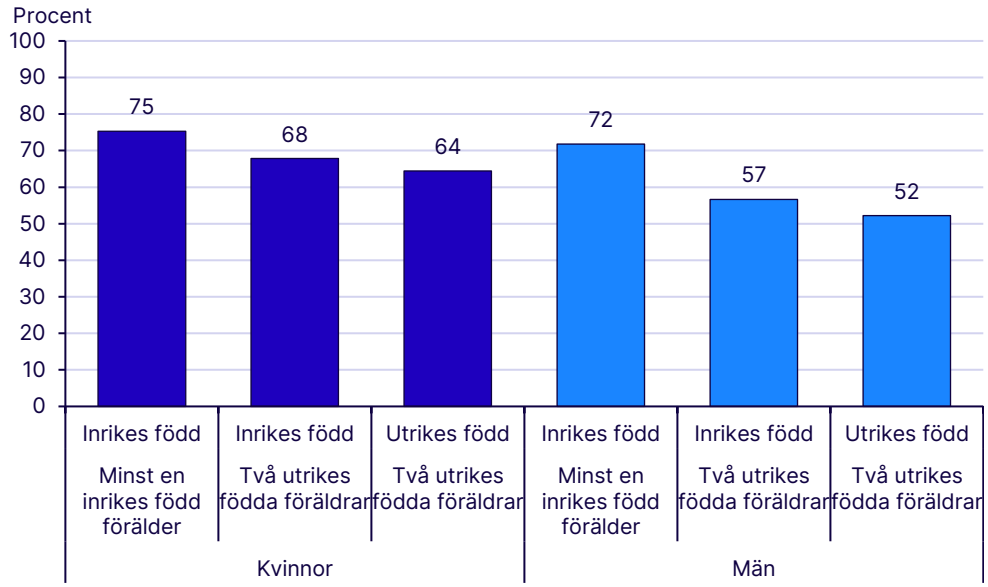
Diagram 8. Högre examensgrad bland inrikes födda
Examensgrad för inrikes- och utrikes födda som studerat inom YH 2016–2024

Nationell bakgrund kan också redovisas efter svensk och utländsk bakgrund. Då tas även hänsyn till var den studerandes föräldrar är födda. Svensk bakgrund har

de som är födda i Sverige och som har minst en förälder som också är född i Sverige. Utländsk bakgrund har de som är utrikes födda samt de som är födda i Sverige och har två utrikes födda föräldrar. Examensgraden för utrikes födda och för inrikes födda med utländsk bakgrund är lägre än för inrikes födda med svensk bakgrund.

Diagram 9. Högst examensgrad bland kvinnor med svensk bakgrund
Examensgrad 2024 efter nationell bakgrund och kön

Enligt den statistiska modellen är den skattade sannolikheten att ta examen högre för inrikes födda än för utrikes födda studerande om vi håller andra faktorer i modellen konstanta. Det är ungefär lika stort samband som i den förra studien.

Tabell 5. Oddskvoter för nationell bakgrund 2021–2024

Nationell bakgrund	Oddskvot
Inrikes född	1,37*
Utrikes född	Referens

Gymnasiebetyg

Gymnasiebetygen har räknats om till poäng, så kallade jämförelsetal, för dem som avslutat gymnasiet med slutbetyg eller motsvarande 1997 eller senare. För utrikes födda som inte gått i svensk gymnasieskola och äldre inrikes födda finns inte uppgift om gymnasiebetyg. Det innebär att uppgifter finns för fyra av fem inrikes födda studerande och för två av fem utrikes födda studerande.

För analysen har gymnasiebetygen delats in i grupper. I de två högsta grupperna för slutåren 2021–2024 fanns 29 procent av kvinnorna jämfört med 16 procent av männen.

Tabell 6. Vanligare att kvinnor har höga gymnasiebetyg
Andel studerande inom yrkeshögskolan med olika gymnasiebetyg, avslutsår 2021–2024, procent

Gymnasiebetyg	Totalt	Kvinnor	Män
0,0–9,99	17	14	19
10,0–12,49	29	23	34
12,5–14,99	32	33	31
15,0–17,49	17	22	13
17,5–20,00	5	7	3
Totalt	**100**	**100**	**100**

Not: Endast studerande med uppgift om gymnasiebetyg ingår.

Det är en lägre andel som tar examen bland studerande med låga gymnasiebetyg jämfört med studerande med höga gymnasiebetyg. Skillnaderna är mindre bland studerande inom de högsta betygsgrupperna än bland studerande med lägre betyg från gymnasiet vilket framgår av diagrammet nedan.

Diagram 10. Högre examensgrad bland personer med höga gymnasiebetyg
Examensgrad 2016–2024 efter gymnasiebetyg

Den statistiska modellen visar att den skattade sannolikheten att ta examen ökar för varje betygsgrupp. I modellen jämförs sannolikheten för respektive betygsgrupp med den högsta betygsgruppen (17,5–20). Störst skillnad är det mellan de med de lägsta betygen och de med de högsta betygen. Sedan minskar skillnaderna successivt. Den skattade oddskvoten för dem med betyg mellan 15 och 17,49, är inte signifikant skild från 1. Resultaten är snarlika den förra studiens resultat.

Tabell 7. Oddskvoter för gymnasiebetyg (jämförelsetal) 2021–2024

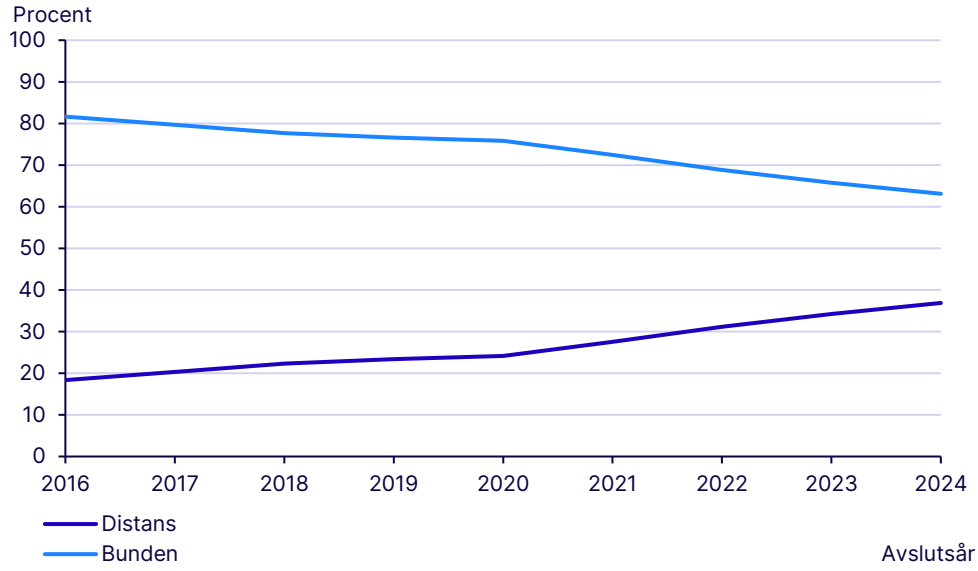
Jämförelsetal	Oddskvot
Uppgift saknas	0,52*
<10	0,44*
>10 - 12,5	0,58*
>12,5 – 15	0,77*
>15 - 17,5	0,94
>17,5 – 20	Referens

Studieform

Studieform kan vara bunden eller på distans. För att utbildningen ska anses vara bunden ska merparten av utbildningen genomföras i utbildningsanordnarens lokaler. Med distansutbildning avses en utbildningsomgång där de studerande kan genomföra merparten av utbildningen på annan plats än i utbildningsanordnarens lokaler. Enligt MYH kan en distansutbildning skilja sig mycket åt i upplägg och antal fysiska träffar[7].

Andelen utbildningar som genomförts på distans har ökat. Avslutsåret 2016 fanns 18 procent av de studerande på distansutbildningar. År 2024 var motsvarande andel 37 procent.

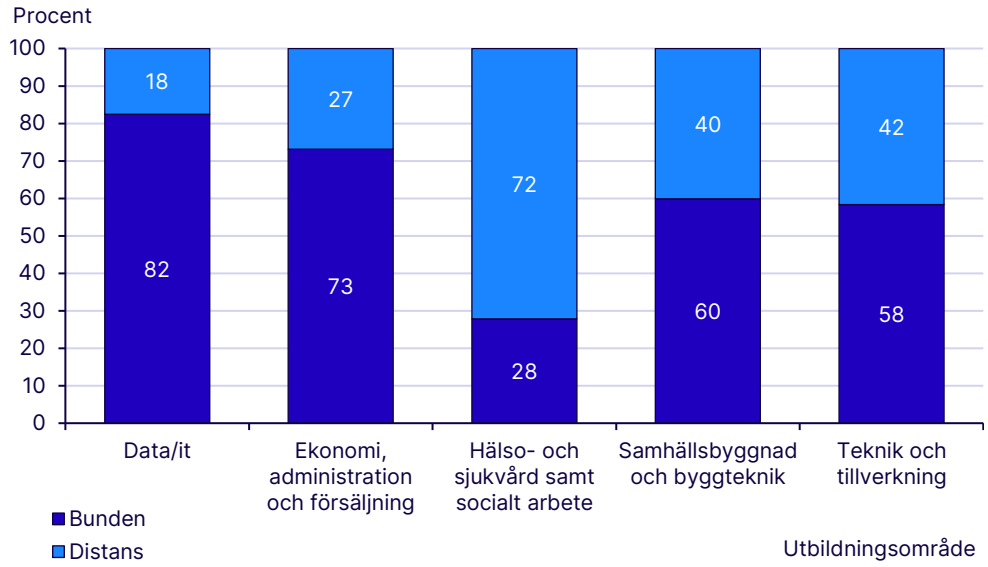
Diagram 11. Allt vanligare med distansutbildning
Andel studerande inom YH 2016–2024 efter studieform

Av de stora utbildningsområdena hade Hälso- och sjukvård samt socialt arbete störst andel studerande på distansutbildningar avslutsår 2024 med 72 procent, en ökning med 15 procentenheter sedan 2021. Även de andra stora utbildningsområdena har ökat andelen som studerar på distansutbildning. Det är vanligast med distansstudier på utbildningar som är kortare än ett och ett halvt år.

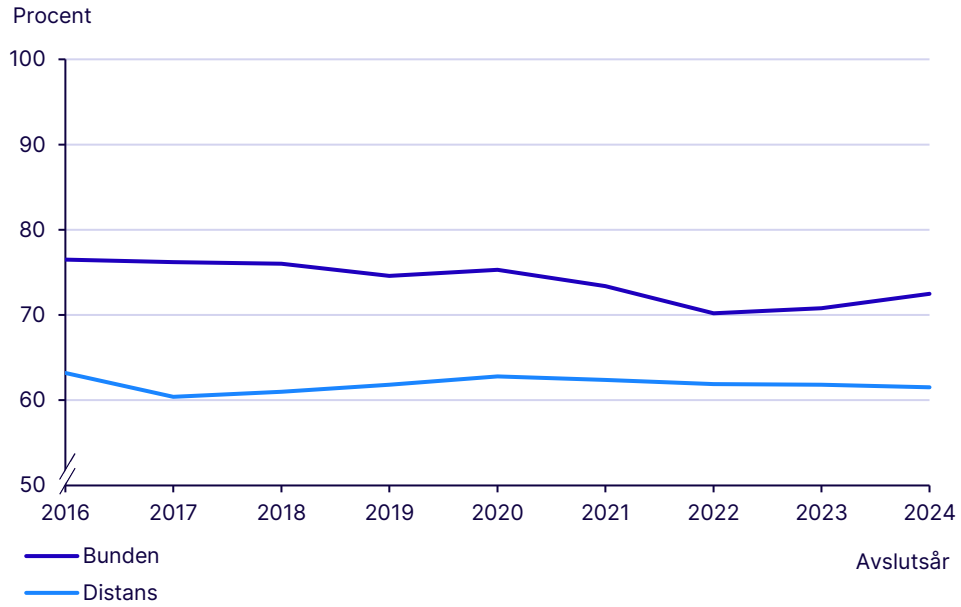
[7] Statistisk årsrapport 2026, MYH

Diagram 12. Vanligt med distansutbildning inom Hälso- och sjukvård
Andel studerande efter studieform inom yrkeshögskolans avslutsåret 2024

Examensgraden är lägre för distansutbildningar än för bundna utbildningar. År 2024 var den totala examengraden 72 procent för bundna utbildningar jämfört med 62 procent för distansutbildningar

Diagram 13. Högre examensgrad på bundna utbildningar
Examensgrad inom yrkeshögskolan 2016–2024 efter studieform

I ett regeringsuppdrag genomförde MYH en översyn av distansutbildningar inom yrkeshögskolan[8]. Utredningen visade på skillnader mellan distansutbildningar där hög pedagogisk nivå anpassad för distansutbildning var en faktor för att lyckas.

Enligt den statistiska modellen är den skattade sannolikheten att ta examen betydligt högre för de som gått bundna utbildningar än de som gått distansutbildningar. Jämfört med föregående studie har oddskvoten för bunden studieform minskat. Detta tyder på att skillnaden i sannolikhet att ta examen mellan studerande i bunden utbildning och distansutbildning har blivit mindre.

Tabell 8. Oddskvoter för studieform 2021–2024

Studieform	Oddskvot
Bunden	1,72*
Distans	Referens

[8] aterrapportering-oversyn-av-distansutbildningar-inom-yrkeshogskolan.pdf

Behöriga sökande per plats

Sökande kan vara behöriga eller inte behöriga. Behörig är den person som uppfyller grundläggande behörighet och i en del fall övriga krav på behörighet som en utbildningsanordnare kan ställa för en viss utbildning.

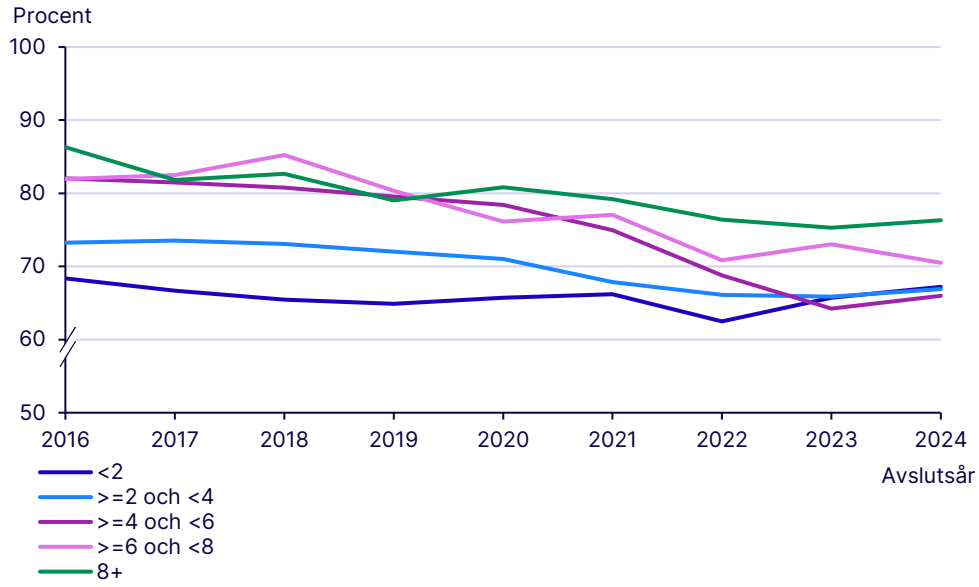
Drygt hälften av alla studerande har läst en utbildning där det varit mindre än fyra behöriga sökande per plats 2021–2024. Söktrycket på YH-utbildningar har generellt sett ökat sedan förra undersökningsperioden 2016–2020.

Tabell 9. Större andel studerande på utbildningar med högt söktryck 2021–2024
Andel studerande (procent) efter antal behöriga sökande per plats avslutsår 2016–2020 samt 2021–2024

Behöriga sökande per plats	2016–2020	2021–2024
0,0–1,99	34	20
2,0–2,99	26	21
3,0–3,99	14	15
4,0–4,99	8	12
5,0–5,99	6	9
6,0–6,99	4	6
7,0–7,99	2	4
8+	6	13
Totalsumma	**100**	**100**

Examensgraden är högre för studerande på utbildningar med högt antal behöriga sökande per plats. Utbildningar med ett högt söktryck har fler behöriga sökande att välja mellan vid antagningarna. Utbildningar med 8 eller fler behöriga sökande per plats har en tydligt högre examensgrad för åren 2021–2024 jämfört med utbildningar med färre behöriga sökande per plats.

Diagram 14. Högre examensgrad på utbildningar med högt söktryck
Examensgrad inom yrkeshögskolan 2016–2024 efter antal behöriga sökande per plats

I den statistiska modellen jämförs respektive grupp av behöriga sökande per plats med den lägsta gruppen, alltså färre än två sökande per plats. Enligt modellen är den skattade sannolikheten att ta examen högre för alla grupperna än för gruppen med upp till två sökande per plats. Sannolikheten ökar ju fler antalet sökande per plats är. Jämfört med tidigare studie är det inte lika tydligt samband för grupper med färre än 6 behöriga sökande per plats.

Tabell 10. Oddskvoter för behöriga sökande per plats 2021–2024

Behöriga sökande per plats	Oddskvot
>=2 och <3	1,02
>=3 och <4	1,10*
>=4 och <5	1,07*
>=5 och <6	1,09*
>=6 och <7	1,19*
>=7 och <8	1,26*
8 eller fler	1,43*
Uppgift saknas	0,97
>=0 och <2	Referens

Utbildningsnivå

Utbildningsnivå avser här en persons högsta genomförda utbildning till och med vårterminen det år som YH-utbildningen påbörjades. I tabell 11 nedan framgår att 63 procent av samtliga som avslutade en yrkeshögskoleutbildning 2021–2024 hade en gymnasial utbildningsnivå innan de påbörjade studier. Övriga personer hade någon form av eftergymnasial utbildning. Det är mycket ovanligt att ha en förgymnasial utbildning som högsta utbildning innan YH-studierna. Kvinnor hade en något högre utbildningsnivå än män innan studierna.

Tabell 11. Vanligast med en gymnasial utbildning innan påbörjade YH-studier
Andel studerande (procent) och examensgrad efter utbildningsnivå innan påbörjade YH-studier 2021–2024

	Andel studerande efter utbildningsnivå			Examensgrad		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Förgymnasial utbildning	2	2	3	58	64	53
Gymnasial utbildning	63	60	65	71	75	65
Eftergymnasial utbildning, kortare än 3 år	21	22	21	66	70	61
Eftergymnasial utbildning, minst 3 år	14	16	11	65	70	58
Totalt	100	100	100	68	73	63

Not: I tabellen är andelarna beräknade för de med uppgift om utbildningsnivå. För inrikes födda har nästan alla uppgift om utbildningsnivå. För utrikes födda är det 3 procent där uppgift om utbildningsnivå innan YH saknas.

De personer som har en gymnasial utbildningsnivå innan de börjar på YH har en högre examensgrad än de som har en högre utbildningsnivå innan YH. Det gäller för såväl kvinnor som män. Lägst examensgrad har de med förgymnasial utbildning. Denna grupp utgör dock bara 2 procent av de studerande.

Den statistiska modellen visar att den skattade sannolikheten att ta examen är något större för de med gymnasial utbildning än för de med eftergymnasial utbildning. Det finns ingen signifikant skillnad mellan den skattade sannolikheten att ta examen för de med en förgymnasial utbildning jämfört med de med en eftergymnasial utbildning. Antalet personer med en förgymnasial utbildning innan YH-studierna är mycket lågt. Det är ungefär samma resultat som i den tidigare studien.

Tabell 12. Oddskvoter för utbildningsnivå innan YH-utbildning 2021–2024

Utbildningsnivå innan YH-utbildning	Oddskvot
Uppgift saknas	1,00
Förgymnasial	0,79
Gymnasial	1,15*
Eftergymnasial	Referens

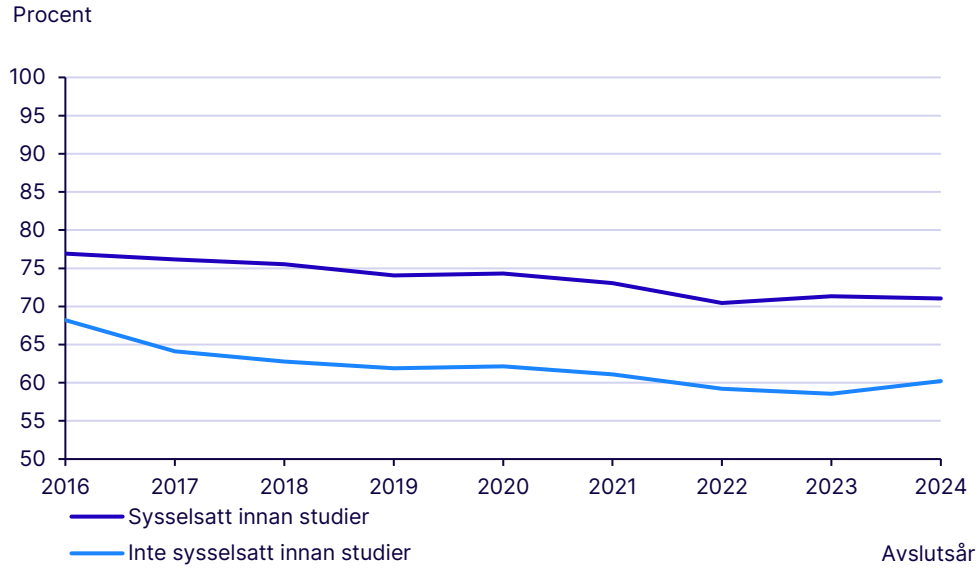
Sysselsättning innan studier

En person definieras här som sysselsatt innan studierna om personen var sysselsatt i november innan YH-utbildningen började. Om en utbildning började i december 2022 mäts sysselsättningen i november 2022. Om en utbildning började i någon av månaderna januari till november 2022 mäts den i november 2021. Uppgifter om sysselsättning har för de senaste åren hämtats från registret över Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)[9] och för uppgifter som avser tidigare än 2020 har uppgifter hämtats från den tidigare registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken, RAMS.[10]

Många som studerar på ett yrkeshögskoleprogram har hunnit jobba innan studier. Medelålder för studerande avslutsåren 2021–2024 är 33 år. För studerande äldre än 24 år har tre av fyra haft arbete året innan studier.

Examensgraden avslutsåren 2016–2024 var högre för de som varit sysselsatta innan studier.

Diagram 15. Högre examensgrad för dem som arbetat innan studier
Examensgrad inom yrkeshögskolan 2016–2024 efter sysselsättning innan studier

Det är svårt att veta varför de med sysselsättning innan tar examen i högre grad. Högre motivation skulle kunna vara en tänkbar anledning till att personer med sysselsättning innan studierna tar examen i högre utsträckning.

[9] BAS
[10] RAMS

De vanligaste anledningarna till att påbörja studier på ett YH-program är enligt en enkät till examinerade[11]:

- en önskan om att byta yrke
- har ett jobb men vill förbättra sina möjligheter på arbetsmarknaden
- vill vidareutbilda sig inom sitt yrke

Precis som i den förra undersökningen är det mer sannolikt enligt regressionsanalysen att studerande som arbetat innan studierna tar examen jämfört med den som inte arbetat.

Tabell 13. Oddskvoter för sysselsättning innan YH-utbildning 2021–2024

Sysselsättning innan YH-utbildning	Oddskvot
Sysselsättning innan	1,65*
Uppgift saknas	1,72*
Ej sysselsatt innan	Referens

[11] Inträdet på arbetsmarknaden efter examen från ett YH-program

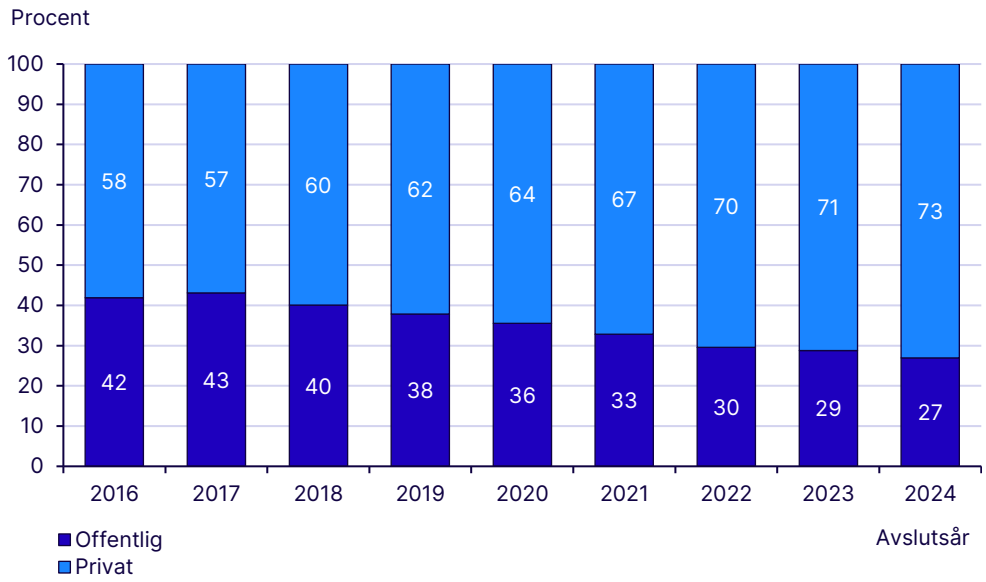
Ägarkategori

För att kunna besvara frågor om det finns skillnader i examensgrad mellan privata och offentliga anordnare valde vi att i studien inkludera variabeln ägarkontroll, här benämnd ägarkategori. Variabeln ägarkategori var inte inkluderad i förra studien avseende 2016–2020.

Med ägarkategori avses här en indelning i offentlig kontroll i form av stat, regioner eller kommuner. Med privat kontroll avses nationellt privat ägande. I denna studie har utlandskontrollerade anordnare inkluderats i privat ägarkategori.

Andelen studerande hos anordnare som är privata har ökat under tid och avslutsår 2024 var det tre av fyra som studerade hos privat anordnare.

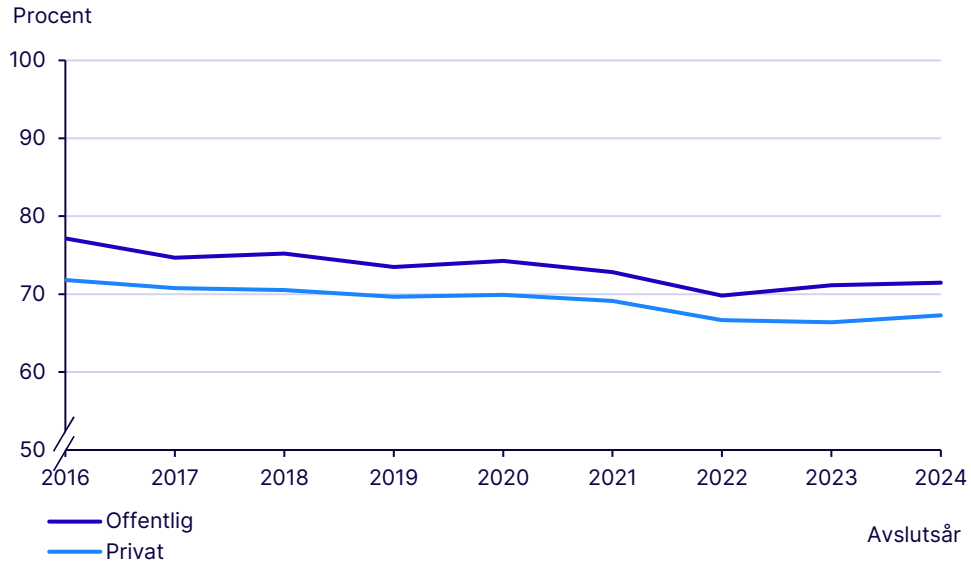
Diagram 16. Andelen studerande hos privata anordnare har ökat
Andel studerande efter ägarkontroll 2016–2024

Bland de stora utbildningsområdena har *Data/it* högst andel studerande hos privata anordnare. Avslutsåret 2024 var andelen studerande hos privat anordnare 90 procent. Motsvarande andel inom *Samhällsbyggnad och byggteknik* samt *Ekonomi, administration och försäljning* var 85 respektive 79 procent. *Teknik och tillverkning* respektive *Hälso- och sjukvård samt socialt arbete* hade 56 respektive 54 procent som studerade hos privat anordnare.

I diagrammet nedan framgår att det finns en skillnad i examensgrad mellan de olika ägarkategorierna och att en högre andel studerande tar examen från offentligt kontrollerade anordnare. Avslutsåret 2024 var examensgraden 71 procent för studerande på offentliga anordnares utbildningar mot 67 procent för privatas utbildningar.

Diagram 17. Något högre examensgrad bland studerande i offentlig regi
Examensgrad efter ägarkategori 2016–2024

Enligt den statistiska modellen är det något större sannolikhet att ta examen om det är en offentlig anordnare.

Tabell 14. Oddskvoter för privat/offentlig regi 2021 – 2024

Offentlig och privat/utlandsägt	Oddskvot
Offentlig	1,15*
Privat	Referens

Bilaga – Den statistiska modellen

Analysmetod

Regressionsanalys är en generell metod för att analysera samband mellan en beroende variabel och olika bakgrundsvariabler. En sådan analys ger underlag för att bedöma vilka variabler eller faktorer som har ett samband med den beroende variabeln och hur betydelsefulla faktorerna är i sig och i förhållande till varandra. Eftersom den beroende variabeln (examen) här endast kan anta två värden, används en variant av regressionsanalys - logistisk regression.

Vid logistisk regression kan regressionsmodellen beskrivas som

$$\log\left(\frac{p}{1-p}\right) = \alpha + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \ldots + \beta_k x_k$$

där p är sannolikheten att den beroende variabeln antar ett visst värde och x_1, x_2, ..., x_k utgör k stycken förklarande variabler. β_1, β_2, ..., β_k utgör regressionskoefficienterna och α utgör interceptet.

Samtliga förklarande variabler är kategoriska variabler. De kategoriska variablerna kodas som dummyvariabler, där en kategori utgör referensgruppen. Exempelvis för kön, utgör kvinnor referensgruppen och koefficienten för män anger hur män skiljer sig från kvinnor i genomsnitt, när vi kontrollerar för de övriga variablerna som ingår i regressionsmodellen.

Odds

En logistisk regressionsmodell beskriver ett linjärt samband mellan det logaritmerade oddset (brukar även kallas ”logit”) och de förklarande variablerna.

Ett odds är sannolikheten för att händelse ska inträffa, dividerat med att den inte inträffar. Ett odds på 1,0 innebär att det är lika stor sannolikhet (0,5) för att händelsen ska inträffa som att den inte ska inträffa.

Tolkning av modellen

Regressionskoefficienterna β_1, β_2, ..., β_k är svåra att tolka i en logistisk regressionsmodell. Regressionskoefficienterna räknas därför om till oddskvoter som är lite enklare att tolka.

Oddskvot

Kvoten mellan två odds. Exempelvis oddset för män delat med oddset för kvinnor. En oddskvot större än 1 innebär i detta fall att sannolikheten för att händelsen ska inträffa är större för män än för kvinnor.

Modellens träffsäkerhet

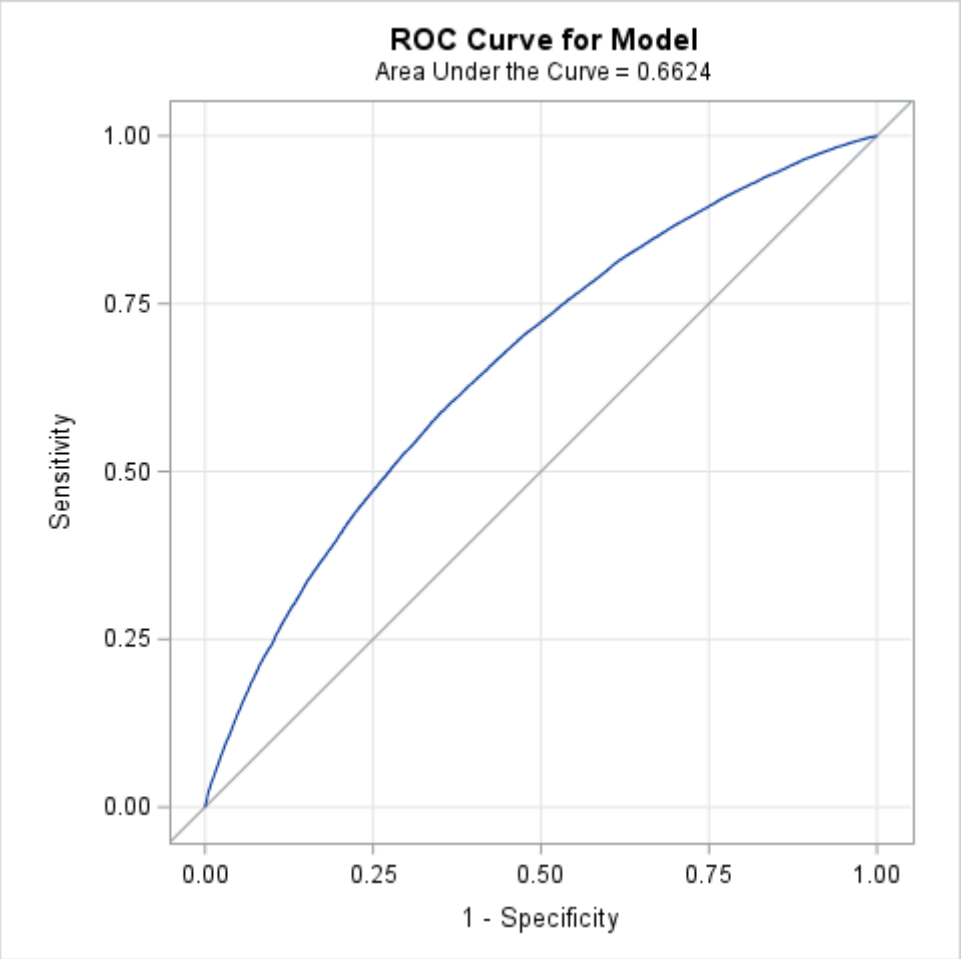
För att utvärdera modellens träffsäkerhet används en så kallad ROC-kurva (ROC - Receiver Operating Characteristic). Kurvan visar andel korrekt predikterade med examen på y-axeln (sensitivitet). Man kan också uttrycka det som verkliga ”ettor” (examen), predikterade som ”ettor”.

X-axeln visar andel felaktigt predikterade utan examen (eller verkliga ”nollor” (ej examen), predikterade som ”ettor”).

Arean under kurvan (AUC) är ett mått på modellens träffsäkerhet. Arean är lika med sannolikheten att en slumpmässigt vald person med examen, har en högre prediktion för examen, jämfört med en slumpmässigt vald person utan examen. Arean 1 eller 100 procent anger att det är ett perfekt test och mindre än 0,5 eller 50 procent att det inte är bättre än slumpen.

Det finns egentligen inga givna gränser för vad som kan anses som en godtagbar AUC. En AUC på 0,66 indikerar att modellen är klart bättre än slumpen på att identifiera vilken elev som tar en examen. Men resultatet indikerar också att det finns faktorer som påverkar, som inte är med i modellen. Modellens resultat ska tolkas med viss försiktighet.

Diagram B1 ROC-kurva

Resultat

Nedan presenteras resultat från den statistiska analysen. I tabellerna presenteras oddskvoter för de förklarande variablerna som ingick i modellen.

Analysen görs på ett totalundersökt material, så i strikt mening finns ingen slumpmässig osäkerhet i materialet. Men vid regressionsanalys resonerar man ofta utifrån en tänkt superpopulation. Man kan se det som att studerande på yrkeshögskoleutbildningar som avslutats åren 2021 till 2024 är ett urval från en tänkt superpopulation av studerande.

En asterisk (*) indikerar att oddskvoten är signifikant skild från 1 på 5-procentsnivån. Det innebär att skillnaden som observeras i materialet, med 95 procents sannolikhet motsvarar en verklig skillnad.

Oddskvoter 2021–2024

Tabell B1. Oddskvoter för gymnasiebetyg (jämförelsetal)

Jämförelsetal	Oddskvot
Uppgift saknas	0,52*
<10	0,44*
>10 - 12,5	0,58*
>12,5 – 15	0,77*
>15 - 17,5	0,94
>17,5 – 20	**Referens**

Tabell B2. Oddskvoter för behöriga sökande per plats

Behöriga sökande per plats	Oddskvot
Uppgift saknas	0,98
>=2 och <3	1,02
>=3 och <4	1,10*
>=4 och <5	1,07*
>=5 och <6	1,09*
>=6 och <7	1,19*
>=7 och <8	1,26*
8 eller fler	1,43*
>=0 och <2	**Referens**

Tabell B3. Oddskvoter för utbildningsnivå

Utbildningsnivå före YH-utbildning	Oddskvot
Uppgift saknas	1,00
Förgymnasial	0,79
Gymnasial	1,15*
Eftergymnasial	**Referens**

Tabell B4a. Oddskvoter för utbildningsområde, Data/it är referens

Utbildningsområde	Oddskvot
Ekonomi, administration och försäljning	1,40*
Friskvård och kroppsvård	1,22*
Hotell, restaurang och turism	1,07*
Hälso- och sjukvård	1,59*
Journalistik och Information	1,42*
Juridik	1,06
Kultur, media och design	2,05*
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	1,44*
Pedagogik och undervisning	1,68*
Samhällsbyggnad och byggteknik	1,06*
Säkerhetstjänster	2,07*
Teknik och tillverkning	0,93*
Transporttjänster	1,59*
Övrigt	1,61*
Data/it	**Referens**

Tabell B4b. Oddskvoter för utbildningsområde, Teknik och tillverkning är referens

Utbildningsområde	Oddskvot
Data/it	1,07*
Ekonomi, administration och försäljning	1,50*
Friskvård och kroppsvård	1,31*
Hotell, restaurang och turism	1,15*
Hälso- och sjukvård	1,71*
Journalistik och Information	1,53*
Juridik	1,13
Kultur, media och design	2,20*
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	1,55*
Pedagogik och undervisning	1,81*
Samhällsbyggnad och byggteknik	1,14*
Säkerhetstjänster	2,22*
Transporttjänster	1,70*
Övrigt	1,73*
Teknik och tillverkning	**Referens**

Tabell B5. Oddskvoter för kön

Kön	Oddskvot
Män	0,78*
Kvinnor	**Referens**

Tabell B6. Oddskvoter för studieform

Studieform	Oddskvot
Bunden	1,72*
Distans	**Referens**

Tabell B7. Oddskvoter för nationell bakgrund

Nationell bakgrund	Oddskvot
Inrikes född	1,37*
Utrikes född	**Referens**

Tabell B8. Oddskvoter för sysselsättning innan YH-utbildning

Sysselsättning innan YH-utbildning	Oddskvot
Uppgift saknas	1,72*
Sysselsatt	1,65*
Ej sysselsatt	**Referens**

Tabell B9. Oddskvoter för privat/offentlig ägarkategori

Ägarkategori	Oddskvot
Offentligt	1,15*
Privat	**Referens**